

Ahilik Değerleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ahilik Değerleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16319>

Özet

Ahilik Değerleri Ölçeği, **Ahilik** tekilatının köklü ahlaki ve mesleki prensiplerini modern bağlamda ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik ölçektir. 2017 yılında Yeşil ve Aslanderden tarafından geliştirilen bu ölçek, özellikle bireylerin iş yaşamında ve sosyal ilişkilerinde sergilediği Ahilik ruhuna uygun davranış ve inanç sistemlerini belirlemeyi hedeflemektedir. Ölçeğin geliştirme süreci, kapsamlı bir geçerlik ve güvenilirlik çalışması içerir.

Bu çalışmada, Ahilik kültürünün temelini oluşturan dürüstlük, cömertlik, misafirperverlik ve helal kazanç gibi değerlerin ölçülebilir boyutları ortaya koyarak, kültürel değerlerin psikolojik değerlendirilmesine önemli bir katkı sunmaktadır. Ölçek, özellikle eğitim, işletme ve sosyal bilimler alanlarında Ahilik değerlerinin günümüzdeki etkisini incelemek için tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Ahilik, Ahilik Değerleri Ölçeği, Psikometri, Değerler Eğitimi, İslahat, Sosyal Değerler, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Rüfai Yeşil, Mehmet Aslanderden

Amaç

Ahilik Değerleri Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin Ahilik felsefesinden kaynaklanan temel etik ve ahlaki değerlere ne ölçüde sahip olduğunu ve bu değerleri günlük yaşamlarında ne sıklıkta uyguladığını belirlemek üzere standart ve bilimsel bir araç sunmaktır. Bu amaç doğrultusunda, ölçeğin kültürümüzdeki köklü bir değer sistemini modern sosyal bilimler metodolojisi ile analiz etmesi hedeflenmiştir.

Ölçek, ayrıca Ahilik değerlerinin farklı demografik gruplar, meslekler veya eğitim düzeyleri arasındaki dağılımını karşılaştırmal olarak incelemek isteyen araştırmacılara sağlam bir temel sağlamaktadır. Ölçeğin geliştirilmesi, Ahilik değerlerinin pedagojik ve kurumsal ortamlarda teşvik edilmesi ve ölçülmesine yönelik çalışmalara zemin hazırlamıştır.

Yapı

Ölçek, Ahilik geleneğinin temelini oluşturan çok boyutlu değerler sistemini ölçmektedir. Bu yapı genellikle iş ahlakı, sosyal sorumluluk, dürüstlük, cömertlik, mesleki yeterlilik ve etiklik gibi ana temalar içerir. Ölçek, bu değerlerin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutları ele

olarak Ahilik değerlerine olan bağlılığın derinliğini ve kapsamını tespit etmeyi amaçlamaktadır.

Ölçeğin ölçtüğü temel boyutları, Ahilik kültürünün özünden gelen ve tarihsel olarak bilinen "iyi insan", "iyi komşu" ve "iyi esnaf" olma prensipleri etrafında şekillendiği varsayılmaktadır. Bu yapı, sadece bireysel dindarlara veya sosyal normlara uymayı değil, aynı zamanda mesleki etik ve toplumsal dayanışmayı da kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin geliştirme çalışmasında (Yeşil & Aslander, 2017), Ahilik değerlerini ölçme yeteneğini kanıtlamak için çeşitli geçerlik yöntemleri kullanılmıştır. Bu yöntemler arasında yapı geçerliliği ve kapsam geçerliliği çalışmaları yer almaktadır. Yapı geçerliliği, genellikle Açıklayıcı ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (AFA ve DFA) ile test edilmiştir.

Çalışmada elde edilen bulgular, ölçeğin teorik olarak beklenen Ahilik değerleri boyutlarına bağlı olarak bir şekilde ayrıntı edebildiğini göstermiştir. Bu, ölçeğin gerçekten de Ahilik değerleri yapısını ölçtüğüne dair güçlü kanıtlar sunmaktadır.

Güvenirlik

Ölçeğin zamana ve farklı uygulamalara karşı tutarlılığını test etmek amacıyla güvenilirlik analizleri gerçekleştirilmiştir. Geliştirme çalışmasında en yaygın kullanılan iç tutarlılık yöntemi olan **Cronbach Alfa** katsayısı hesaplanmıştır.

Genellikle, geliştirme çalışmaları yüksek iç tutarlılık değerleri (örneğin, 0.80 ve üzeri) bildirir. Ahilik Değerleri Ölçeği'nin de kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğu, maddeler arasındaki tutarlılığın yüksek olduğu ve dolayısıyla ölçeğin istikrarlı sonuçlar ürettiği belirtilmiştir.

Faktör Analizi

Yeşil ve Aslander (2017) tarafından yürütülen çalışmada, Ahilik değerlerinin çok boyutlu yapısını ortaya çıkarmak için Faktör Analizi kullanılmıştır. Öncelikle, maddelerin temel yapısını keşfetmek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) yapılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin Ahilik değerlerini temsil eden birkaç temel alt boyuta ayrıldığını göstermiştir.

Daha sonra, bu faktör yapısının farklı bir örneklem üzerinde doğrulanıp doğrulanmadığını test etmek için Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) uygulanmıştır. DFA sonuçları, modelin veri ile uyum indekslerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu, bu da ölçeğin çok faktörlü yapısının sağlam olduğunu kanıtladığını göstermiştir. Bu alt boyutlar, araştırmacılara Ahilik değerlerinin spesifik yönlerini ayrı ayrı inceleme imkanı sunmaktadır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılır (Örn: 5'li veya 7'li Likert). Detaylı derecelendirme bilgisi kaynakta belirtilmemiştir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri ve/veya genel yetişkin popülasyonu (Özellikle Türkiye'deki bireyler).

Yaş Grubu: Yetişkinler (18 yaş ve üzeri).

Popülasyon Detayları: Geliştirme çalışması için kullanılan örneklemin demografik özellikleri (büyüklük, yaş ortalaması, cinsiyet dağılımı vb.) ilgili makalede detaylandırılmıdır.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, kağıt/kalem veya dijital ortamda uygulanabilen standart psikometri test metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Ahilik, Meslek Etiği, Değer Ölçümü, Cronbach Alfa, Faktör Analizi, Rütü Yeşil, Mehmet Aslanderen.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Rütü Yeşil

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Makalede belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresleri: ryesil40@gmail.com

Yayın Adresi: Makalenin yayımlandığı dönemdeki yazarların akademik adresleri ilgili makalede yer almaktadır.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

İzinler: Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Ticari amaçlı kullanım için özel izinler gerekebilir.

Ücret: Akademik araştırmalarda kullanımı ücretsiz olduysa varsayılmakla birlikte, kesin bilgi

için yazara dan???lmal?d?r.

Test Y?I?: 2017 (Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?n?n yay?mlanma y?I?).

Kaynaklar

Ye?il, R. ve Aslanderen, M. (2017). Ahilik Değerleri Ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Turkish Studies*, 12(4), 565-584. doi: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11390>

Makalenin tam metnine a?a??daki ba?lant?dan eri?ilebilir: turkishstudies.net

Ölçeğinin orijinal PDF dosyalar? a?a??daki ba?lant?lardan indirilebilir:

[ahilik-degerleri-olcegi-toad.pdf](#)

[ahilik-de?erleri-olcegi-toad.pdf](#)

Ahilik Değerleri Ölçeği Maddeleri

ÖNEML?: Ölçeğinin orijinal maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddeler, ilgili akademik makalede (Ye?il & Aslanderen, 2017) bulunabilir. A?a??daki k?s?m, maddelerin orijinal dilinde ve de?itirilmeden sunulmas? gereklili?ini belirtmek için tutulmu?tur.